

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ HIV ΛΟΙΜΩΞΗ

ΜΠΕΣΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ RN, MSc

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ

HIV : Ιός ανοσοανεπάρκειας του ανθρώπου

AIDS : Σύνδρομο επίκτητης ανοσοανεπάρκειας που προκαλείται από το HIV

Φορέας ή οροθετικός: Θετικός στον ιό HIV στο αίμα , δύναται αν δε λάβει την κατάλληλη αντιρετροϊκή αγωγή να νοσήσει παρουσιάζοντας τα συμπτώματα του AIDS

Η νόσος εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1978 σε πέντε ομοφυλόφιλους της Νέας Υόρκης των ΗΠΑ.

Χαρακτηρίζεται ως:

Σύνδρομο γιατί έχουμε να κάνουμε με ένα σύνολο συμπτωμάτων

Ανοσολογική ανεπάρκεια λόγω εξασθένησης του οργανισμού να αναγνωρίσει τους ιούς που τον προσβάλλουν

Επίκτητη γιατί αποκτιέται και δεν κληρονομείται.

- Είναι ένας ιογενής «σύντροφος ζωής» για περισσότερα από 39 εκατομμύρια άτομα παγκοσμίως.
- Είναι μια επιδημία που καίει τον πλανήτη τα τελευταία και πλέον χρόνια συγκεκριμένα από το 1981, οπότε και περιγράφηκε ο ιός HIV που προκαλεί το AIDS από ειδικούς των κέντρων για τον έλεγχο και την πρόληψη νοσημάτων των ΗΠΑ (CDC).
- Μια επιδημία που ξεκίνησε με πολλή άγνοια φόβο και θάνατο, αλλά μέσα από τις επιστημονικές προσπάθειες όλων αυτών των δεκαετιών έχει πλέον δαμαστεί σε αρκετά μεγάλο βαθμό και εκατομμύρια ασθενείς έχουν κατά το δυνατό φυσιολογική ζωή με ποιότητα.
- **1998: Ημερομηνία ορόσημο** – Πρώτες αποτελεσματικές θεραπείες
- **2012: Έγκριση της PrEP από τον FDA**
- **2016: Έγκριση της PrEP από τον EMA**

ΠΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ

- ▶ Αίμα
- ▶ Σπέρμα και προσπερματικά υγρά
- ▶ Κολπικά υγρά
- ▶ Πρωκτικά υγρά
- ▶ Μητρικό γάλα

ΑΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ

- ▶ Κοινή χρήση συριγγών όταν λαμβάνεται δόση ναρκωτικών ουσιών
- ▶ Μη επαγγελματικό τατουάζ και τρύπημα αυτιών
- ▶ Τυχαίες διατρήσεις με σύριγγες
- ▶ Μεταγγίσεις μολυσμένου αίματος
- ▶ Τοκετός
- ▶ Θηλασμός

**Ο κίνδυνος μετάδοσης εξαρτάται από
το τύπο της έκθεσης αλλά και από:**

Τη μολυσματικότητα (αυξημένο ιικό
φορτίο αυξάνει τον κίνδυνο)

Γεννητικά, στοματικά έλκη και
αιμορραγίες αυξάνουν τον κίνδυνο

Τρυπήματα, iv ένεση αυξάνουν τον
κίνδυνο

ΔΕΝ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ

- ▶ Σάλιο, δάκρυα, ιδρώτα, κόπρانا ή ούρα
- ▶ Αγκαλιά
- ▶ Φιλί
- ▶ Μασάζ
- ▶ Χειραψία
- ▶ Τσιμπήματα εντόμων
- ▶ Συγκατοίκηση με κάποιον οροθετικό
- ▶ Κοινή χρήση τουαλέτας ή ντους

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

- ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΩΤΟΛΟΙΜΩΞΗΣ
- ΣΤΑΔΙΟ ΑΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
- ΣΤΑΔΙΟ ΜΕ ΗΠΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΙΥ ΛΟΙΜΩΞΗΣ
- ΣΤΑΔΙΟ ΠΛΗΡΟΥΣ AIDS (ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ)

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ▶ Πνευμονικές
- ▶ Γαστρεντερικές
- ▶ Νευρολογικές
- ▶ Δερματικές εκδηλώσεις
- ▶ Κακοήθειες
- ▶ Λοιμώξεις γυναικείων γεννητικών οργάνων
- ▶ Χρόνιες νόσοι

Τα βασικά προβλήματα:

Τα υψηλά ποσοστά διαγνώσεων

Η έλλειψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού

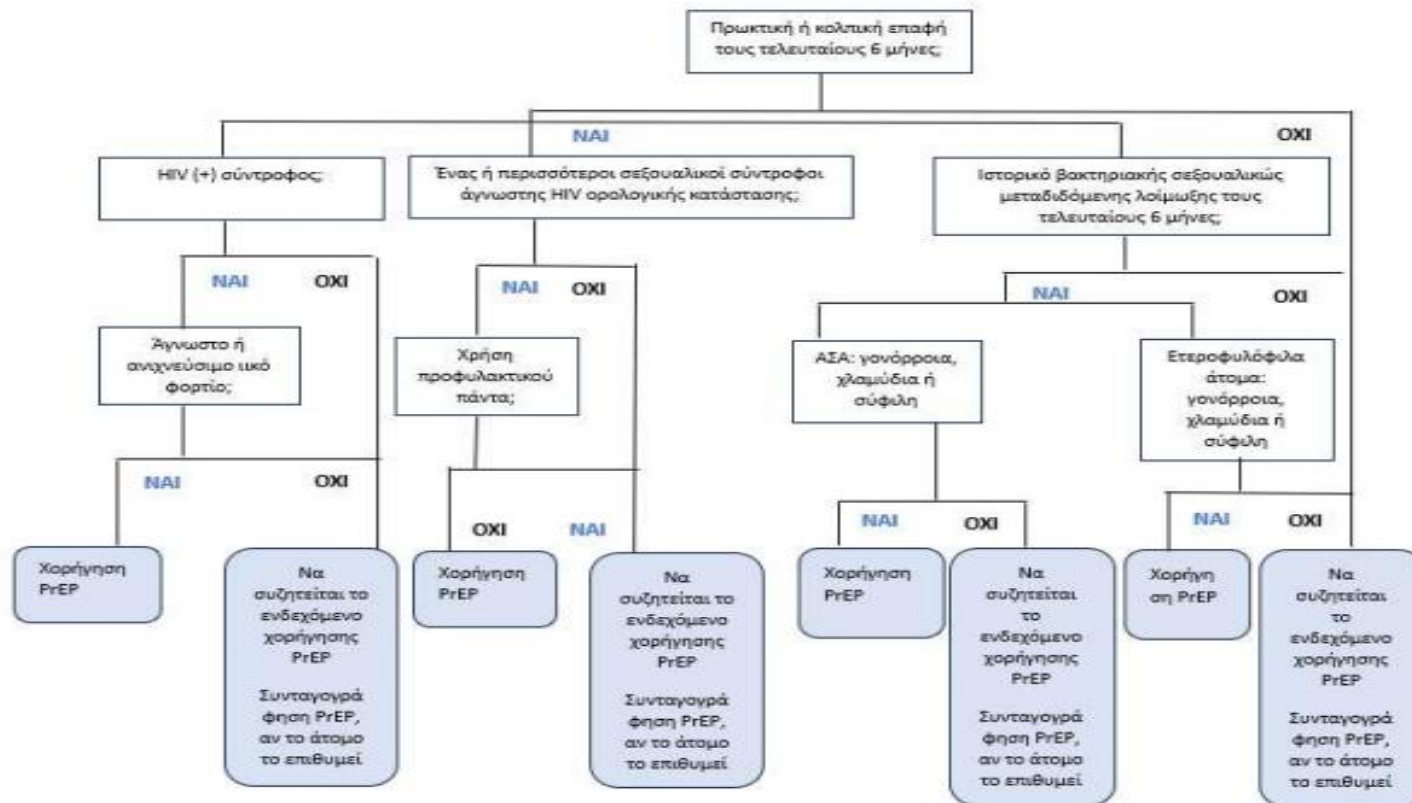
Η έλλειψη αντιδραστηρίων για τη μέτρηση του ιικού φορτίου

Η δυσκολία πρόσβασης στις δομές υγείας σε περιόδους υγειονομικής κρίσης (π.χ. COVID-19) ή στις αναπτυσσόμενες χώρες

Pre Exposure Prophylaxis (PrEP)

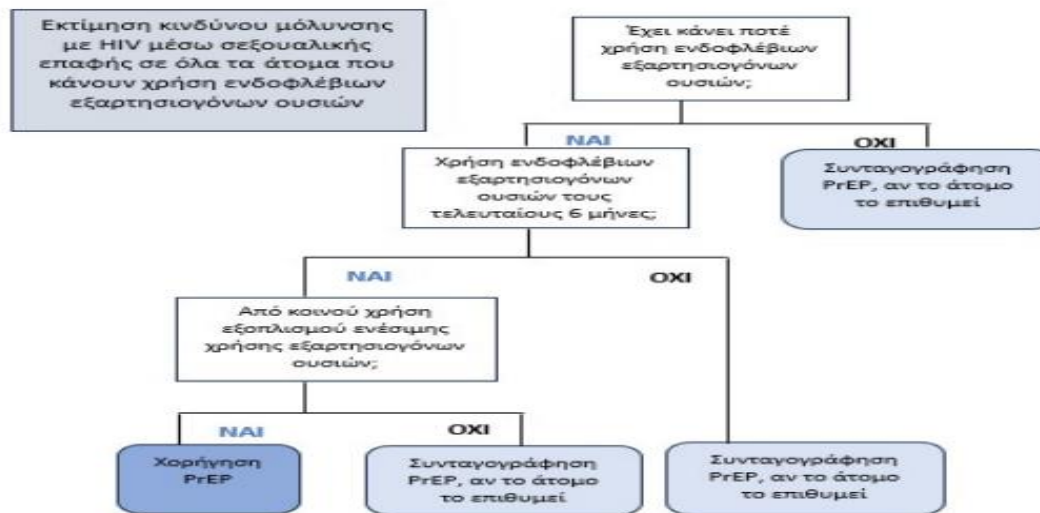
TDF/FTC (Tenofovir/Emtricitabine)

Α) Αξιολόγηση ενδείξεων για χορήγηση PrEP σε σεξουαλικά ενεργά άτομα

Pre Exposure Prophylaxis (PrEP)

B) Αξιολόγηση ενδείξεων για χορήγηση PrEP σε άτομα που κάνουν χρήση ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών

2. Ποιοι θα είναι οι δικαιούχοι (εξ' ορισμού αφορά σε HIV οροαρνητικά άτομα)

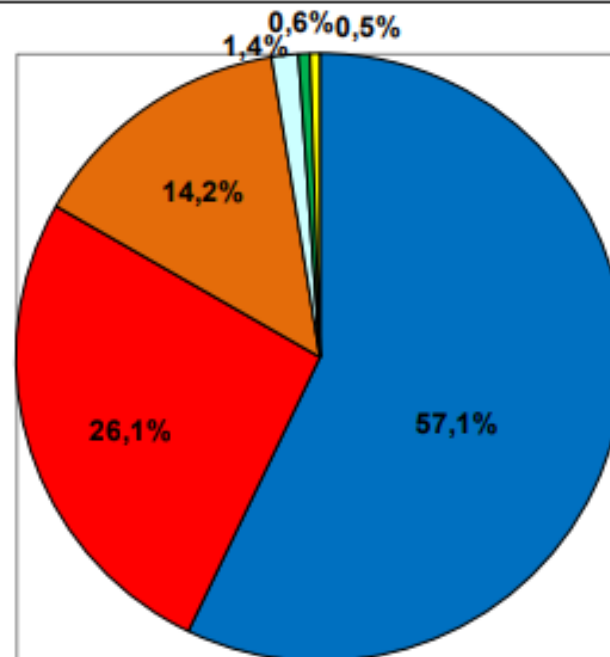
- Άτομα με αυξημένο κίνδυνο να μολυνθούν από τον HIV. Ως αυξημένος κίνδυνος μόλυνσης ορίζεται το σύνολο των παραγόντων που αυξάνουν τις πιθανότητες ενός ανθρώπου να μολυνθεί από τον HIV, οι οποίοι ενδεικτικά μπορεί να σχετίζονται με την εργασία, τον τόπο διαβίωσης, τα υποκείμενα νοσήματα και τη σεξουαλική συμπεριφορά του.
- Άτομα που έρχονται σε σεξουαλική επαφή με ερωτικό σύντροφο διαφορετικού HIV ορολογικού προφίλ (που έχει τεθεί η διάγνωση HIV/AIDS).
- Χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών.
- Άτομα που έρχονται σε σεξουαλική επαφή επ' αμοιβή.

Στατιστικά στοιχεία

HIV διαγνώσεις* κατά κατηγορία μετάδοσης στην Ελλάδα μέχρι 31/12/2022
(δεν περιλαμβάνονται περιστατικά στα οποία δεν έχει προσδιοριστεί ο τρόπος μετάδοσης)

HIV diagnoses* by transmission group in Greece reported by 31/12/2022
(cases with undocumented transmission mode were excluded)

- Σεξουαλική επαφή μεταξύ ανδρών - Sex between men
- Ετεροφυλοφυλική σεξουαλική επαφή - Heterosexual contact
- Ενέσιμη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών - Injecting drug use
- Πολυμεταγγιζόμενοι/ες με παράγωγα αίματος - Multitransfusion of blood and blood products
- Μετάγγιση - Transfusion
- Κάθετη μετάδοση - Mother-to-child

12^{ος}/2022 τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα...

- ▶ 39 εκατομμύρια [33,1 εκατομμύρια – 45,7 εκατομμύρια] άνθρωποι παγκοσμίως ζούσαν με τον ιό HIV από τους οποίους 1,5 εκατομμύριο είναι παιδιά (0-14 ετών)
- ▶ 29,8 εκατομμύρια άτομα (76% επι του συνόλου) είχαν πρόσβαση σε αντιρετροϊκή θεραπεία
- ▶ 1,3 εκατομμύρια άνθρωποι [1,0 εκατομμύριο – 1,7εκατομμύρια] προσβλήθηκαν πρόσφατα με τον ιό HIV.
- ▶ 630 000 [480 000-880 000] άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από ασθένειες που σχετίζονται με το AIDS.
- ▶ 85,6 εκατομμύρια [64,8 εκατομμύρια-113 εκατομμύρια] άνθρωποι έχουν μολυνθεί από τον ιό HIV από την έναρξη της επιδημίας.
- ▶ 40,4 εκατομμύρια [32,9 εκατομμύρια-51,3 εκατομμύρια] άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από ασθένειες που σχετίζονται με το AIDS από την αρχή της επιδημίας.

Together! ACT Now
Theatre to end HIV

of which

95%
Aware of their
HIV status

95%
On HIV
treatment

95%
Virally
supressed

of which

Zero Discrimination

2030
Targets
UNAIDS

- Μέχρι το 2030, το 95% όλων των ανθρώπων που ζουν με τον ιό HIV θα γνωρίσουν το HIV.
- Μέχρι το 2030, το 95% όλων των ατόμων με διαγνωσθείσα λοίμωξη από τον ιό HIV θα λαμβάνει σταθερή αντιρετροϊκή θεραπεία.
- Μέχρι το 2030, το 95% όλων των ανθρώπων που λαμβάνουν αντιρετροϊκή θεραπεία θα έχει ιική καταστολή.
- Μηδενική διάκριση
- Πέντε (5) χώρες «έπιασαν» τον παραπάνω στόχο μέσα στο 2022
- Δεκαέξι(16) χώρες (από τις οποίες οκτώ(8) στην Υπο-Σαχάρια Αφρική) πλησίασαν το στόχο

ΠΡΟΛΗΨΗ

Θα πρέπει να βασίζεται στα παρακάτω:

- Ευαισθητοποίηση, κινητοποίηση και επαγρύπνηση των υπηρεσιών δημόσιας υγείας
- Εκπαίδευση
- Πρόληψη της διασποράς κατά την νοσηλεία των ασθενών
- Έλεγχος των φορέων
- Ενημέρωση του πληθυσμού

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

- ▶ Αξιολόγηση των αναγκών
- ▶ Προγραμματισμό της φροντίδας
- ▶ Εφαρμογή κατάλληλων νοσηλευτικών παρεμβάσεων
- ▶ Κάλυψη αναγκών
- ▶ Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της φροντίδας

ΑΣΦΑΛΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

- ▶ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ
- ▶ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΑΙΧΜΗΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
- ▶ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΠΟΥ ΗΡΘΑΝ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΙΜΑ Ή ΑΛΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΥΓΡΑ
- ▶ ΑΜΕΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΘΕΝΗ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΣΘΕΝΗ

- ▶ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ-ΕΝΥΔΑΤΩΣΗ
- ▶ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΔΙΟΥΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΕΝΩΣΗ
- ▶ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΣΩΜΑΤΟΣ
- ▶ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ
- ▶ ΑΣΦΑΛΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ▶ ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ
- ▶ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
- ▶ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
- ▶ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ
- ▶ ΦΟΒΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΣΘΕΝΗ

- ▶ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΤΑΝ ΤΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ
- ▶ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ
- ▶ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟ
- ▶ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
- ▶ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΡΝΗΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ
- ▶ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΙΑΤΡΟΥ
- ▶ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Μια από τις ευπαθείς ομάδες που βιώνουν έντονα τον κοινωνικό αποκλεισμό σε όλα τα επίπεδα είναι οι ασθενείς και φορείς του HIV AIDS. Με την έλευση του AIDS στις αρχές τις δεκαετίας του '80 έγινε αντικείμενο κοινωνικής προσοχής, δημόσιας αναγνώρισης και συζήτησης.

Οι ασθενείς με HIV λοίμωξη έρχονται παράλληλα αντιμέτωποι με δύο πολύ σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα:

1. Την απόρριψη από το οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον
2. Η απώλεια εργασίας

Η Οργάνωση της ζωής του ασθενή

ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΕΧΕΜΥΘΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ

Οικογένεια και ασθενής

1. Να αποδεχθούν και να υιοθετήσουν αλλαγές στον τρόπο ζωής τους.
2. Να μάθουν τρόπους αντιμετώπισης της χρόνιας ασθένειας και των επακόλουθων της .
3. Να αναζητούν πληροφόρηση για τον ασθενή.
4. Προσαρμογή και υιοθέτηση ενός τρόπου ζωής .
5. Αναζήτηση βοήθειας και στήριξης από τους άλλους.
6. Πνευματικές αξίες και οικογένεια ατόμου με χρόνια ασθένεια

1. Η Απορριπτική Οικογένεια.

Ο τύπος της οικογένειας αυτής δεν παραχωρεί διευκολύνσεις προς το ασθενές της μέλος.

2. Η Υπερπροστατευτική Οικογένεια.

Ο τύπος αυτός της οικογένειας επικεντρώνει όλη την προσοχή στο ασθενές της μέλος.

3. Η Προσαρμοστική Οικογένεια.

Ο τύπος αυτός της οικογένειας συμπαραστέκεται στο ασθενές της μέλος, χωρίς να παραμελεί και να θυσιάζει τις ανάγκες των υπόλοιπων μελών της.

Στάση κοινωνίας

Ο φορέας ή ασθενής του AIDS έχει τα ίδια ανθρώπινα δικαιώματα όπως κάθε άλλος άνθρωπος και αυτό δεν είναι μόνο θέμα της νομοθεσίας αλλά περισσότερο είναι θέμα της παιδείας και διαφώτισης καθώς επίσης και θέμα καλλιέργειας της ηθικής ευαισθησίας του κάθε ατόμου.

Η HIV λοίμωξη έχει μετασχηματιστεί πλέον από μια θανατηφόρα ανίατη ασθένεια με έντονο κοινωνικό στίγμα σε ένα χρόνια πρόβλημα υγείας, πολύ καλύτερα αντιμετωπίσιμο πλέον σε σχέση με άλλα χρόνια νοσήματα, με διατήρηση πολύ καλής ποιότητας ζωής και με ολοένα και υψηλότερα επίπεδα πλήρους κοινωνικής ένταξης των ατόμων που φέρουν τη λοίμωξη.

Είναι ενδεικτικό ότι στη διεθνή βιβλιογραφία χρησιμοποιείται όλο και συχνότερα ο όρος «people living with HIV infection/AIDS» και όχι ο όρος «ασθενής» ή παρόμοιος.

Νοσηλευτικές παρεμβάσεις

-
- Ψυχολογική υποστήριξη και ενίσχυση του ασθενή και της οικογένειάς του.
  - Διδασκαλία αυτοπροστασίας, αυτοφροντίδας και προστασία του περιβάλλοντος.
  - Ενθάρρυνση και καθοδήγηση για να αναλάβει ο ίδιος ο ασθενής την ευθύνη της φροντίδας της υγείας του.

Οι σκοποί της νοσηλευτικής
υπηρεσίας

-
- Παροχή πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας νοσηλευτικής φροντίδας ανεξάρτητα από την καταγωγή και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του ασθενή
  - Επαρκή στελέχωση των νοσηλευτικών τομέων
  - Άσκηση αποτελεσματικής διοικήσεως των νοσηλευτικών τομέων
  - Υποστήριξη εκπαιδευτικών νοσηλευτικών προγραμμάτων, καθώς και κατάρτιση και εφαρμογή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για το νοσηλευτικό και υπόλοιπο προσωπικό υγείας .

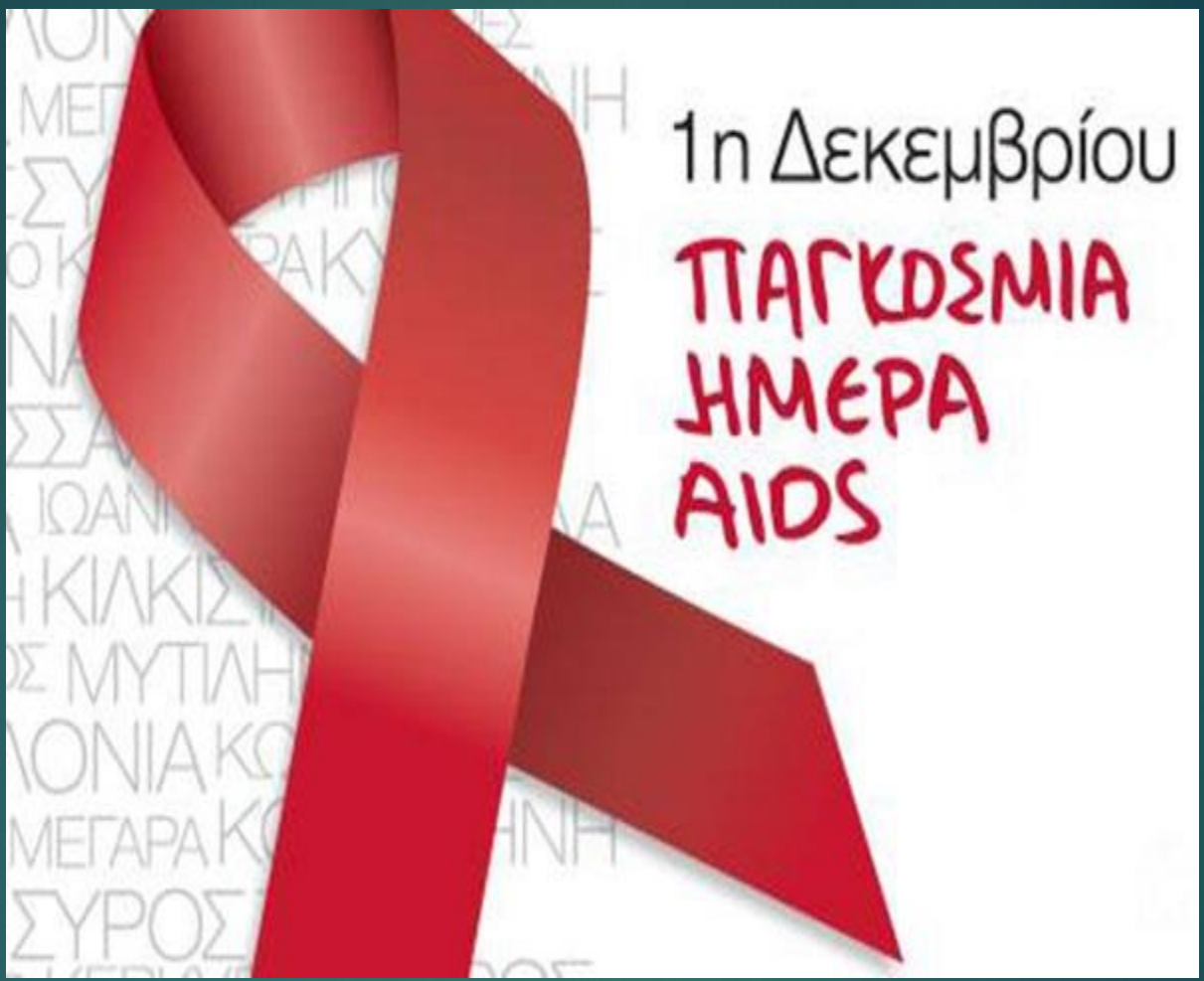

-
- Ανάπτυξη και υποστήριξη ερευνητικών νοσηλευτικών προγραμμάτων
  - Συμμετοχή στα διάφορα ερευνητικά προγράμματα του νοσοκομείου
  - Η από κοινού συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες του νοσοκομείου
  - Η ποιοτική περίθαλψη των φορέων και ασθενών με HIV/AIDS

Το προσωπικό υγείας και ιδιαίτερα οι νοσηλευτές που επωμίζονται τη φροντίδα του ασθενή με AIDS πρέπει να είναι ευαισθητοποιημένο στη λεπτή ισορροπία που απαιτείται για την εφαρμογή των προφυλακτικών μέτρων, να αναγνωρίζουν την αξιοπρέπεια και να προστατεύουν την ατομικότητα του ασθενή, να τον βλέπουν ως μοναδική και ανεπανάληπτη βιοψυχοκοινωνική και πνευματική οντότητα και τέλος να είναι σε θέση να αξιολογούν σωστά τόσο την φυσική όσο και την ψυχική κατάσταση του ασθενή.

Συνεπώς η εξατομικευμένη φροντίδα του ασθενή με AIDS χρειάζεται επιδεξιότητα, ακρίβεια και εχεμύθεια. Αυτά βασίζονται στην πραγματική γνώση των σύγχρονων μοντέλων νοσηλευτικής που προορίζονται να δώσουν στον ασθενή υψηλή ποιότητα νοσηλείας με πραγματικό ενδιαφέρον.

1η Δεκεμβρίου

**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΗΜΕΡΑ
ΑΙΔΣ**

Οι άνθρωποι
που ζουν με HIV
ζουν όπως
κάθε άνθρωπος

Η άγνοια
είναι
μεταδοτική

Έχει επιβιώσει ότι ο HIV είναι ένας
έξυπνος ιός. Ο ίδιος μας δείχνει και
τον τρόπο να τον αντιμετωπίσουμε.
Ο HIV και το AIDS δεν κάνουν
κοινωνικές διακρίσεις είναι καιρός
να σταματήσουμε να κάνουμε και
εμείς.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

